

Motion till riksdagen 2010/11:A353

av **Hillevi Larsson (S)**

Traumatiserade och hemlösa flyktingbarn

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder till stöd för traumatiserade och hemlösa flyktingbarn.

Motivering

Krigsskadade och tortyrskadade flyktingar har särskilda behov för att kunna integreras i samhället och gå vidare med sina liv. Därför har man på sina håll börjat kombinera sfi-undervisning med rehabiliteringsinsatser för att starta en läkningsprocess hos traumatiserade flyktingar. Resultaten är mycket uppmuntrande. Majoriteten av flyktingarna mår bättre, blir bättre föräldrar och många får till och med jobb så småningom.

En orsak till de goda resultaten är att inlärningsprocessen avsevärt förbättras när trauman bearbetas. Hemska minnen riskerar annars att blockera förmågan att lära. Posttraumatiskt stressyndrom är vanligt förekommande och innebär att de fruktansvärda upplevelserna spelas upp för det inre gång på gång, både i vaket och sovande tillstånd.

Svåra sömnstörningar hör till det normala i dessa fall, både i form av stark oro som hindrar de drabbade från att komma till ro och i form av ständigt återkommande mardrömmar som leder till att man vaknar. Sömnbrist är i längden förödande för inlärningsförmågan och hälsan.

Ett annat problem som drabbar många är bristande trygghet i det nya landet, vilket försvårar och försenar läkningsprocessen.

Bostadssituationen är på sina håll alarmerande svår. Många flyktingar bor flera familjer i normalstora lägenheter avsedda för mindre familjer. Andra flyttar hela tiden runt till olika tillfälliga bostäder hos bekanta och släktingar. De värst drabbade har ingen trygghet alls utan tvingas sova i industrilokaler eller på nattbussar.

Fel! Okänt namn på

De som drabbas hårdast av allt detta är barnen. För barnen finns ingen särskild rehabilitering och de lider svårt av trångboddhet eller hemlöshet.

Många barn får fel diagnos i skolan. Koncentrationssvårigheter och lättretlighet tolkas ofta som damp eller adhd, när det i stället kan röra sig om att barnen bär på samma trauman som sina föräldrar. De har också upplevt krig och förföljelse, bevittnat tortyr och andra övergrepp. Ofta har de själva också utsatts för våld.

Även i de fall där de sluppit ohyggliga upplevelser riskerar de att bli traumatiserade. Föräldrarnas tillstånd smittar nämligen av sig på barnen och får även dem att må dåligt.

Därför borde man behandla barnen jämsides med föräldrarna som en del av introduktion och svenskundervisning. Detta skulle både underlätta inläringen och leda till att barnen mår bättre. I dag måste man remittera barnen till barnpsykiatri eller Röda Korset, där köerna är långa. I många fall blir det inte ens någon remiss eftersom barnens trauman inte upptäcks.

Traumatiserade barn drabbas dessutom av extra belastningar i form av trångboddhet och hemlöshet. Många bor inklämda med massor av andra barn, utan möjlighet till studier och en privat sfär. Det går inte att göra läxor i en sådan miljö, vilket leder till sämre skolresultat. Då språket redan är ett hinder och dessa barn ofta mår mycket dåligt riskerar detta att dra ned resultaten ytterligare.

Många barn tvingas dessutom hela tiden att flytta runt mellan tillfälliga bostadsadresser, till föräldrarnas släktingar och bekanta. Det tär på både barnen och föräldrarna att inte ha en fast punkt i tillvaron och att aldrig känna trygghet. Detta ger sämre förutsättningar vad gäller både läkning av trauman, språkinläring, utbildning och möjlighet att få ett arbete.

Det gäller nu att åtgärder sätts in för att tillförsäkra de traumatiserade barnen rätt diagnos och behandling. Det är också helt avgörande att åtgärda den katastrofala bostadssituationen som ytterst drabbar flyktingbarnen i Sverige.

Stockholm den 21 oktober 2010

Hillevi Larsson (S)